

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
หลักการและเหตุผลที่ต้องรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล	๑
โจทย์ของการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล	๓
วัตถุประสงค์การรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล	๓
ขอบเขต/วิธีการดำเนินการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูล	๔
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทำงาน	๖
เป้าหมายและผู้ได้รับประโยชน์จากการผลงาน	๙
๒ ประวัติความเป็นมาและสถานภาพองค์ความรู้ของทำงานหลวงพ่อทวด เหยียบน้ำทะเลจีด	๑๐
ประวัติความเป็นมาของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๑๑
สถานภาพองค์ความรู้ที่มีอยู่ของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๑๓
การกระจายตัวหรือการปรากฏตัวของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๑๗
ชุมชน/กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๑๘
๓ องค์ความรู้และสาระของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดในภาคใต้ ของประเทศไทย	๒๐
องค์ความรู้ของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดในภาคใต้ของประเทศไทย	๒๐
ประวัติสมเด็จพระราชนูญสามีรามคุณปมาจารย์หรือหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด ๒๓ ชาติภูมิ	๒๓
การบรรพบุรุษอุปสมบทและการศึกษาเล่าเรียนธรรม	๒๕
สมณศักดิ์สมเด็จพระราชนูญสามีรามคุณปมาจารย์	๒๗
การจารุลงพระพุทธศาสนาบริเวณลุ่มน้ำทะเลสถาบันสงฆ์	๓๐
ประวัติหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี	๓๑
สาระของทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดในภาคใต้ของประเทศไทย	๓๖
ทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดประเภทลายลักษณ์อักษร	๓๖
ทำงานหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดประเภทมุขปาฐะ	๔๓

บทที่	หน้า
๔ สภาพปัจจุบัน ปัจจัยคุกคามและข้อเสนอให้ดำเนินหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๗๘
สภาพปัจจุบันของดำเนินหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด ปัจจัยคุกคามดำเนินหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๗๙
ข้อเสนอให้ดำเนินหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดเป็นภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมของชาติ	๘๐
พิกัดทางภูมิศาสตร์	๘๑
๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๙๒
สรุปผล	๙๒
อภิปรายผล	๙๓
ข้อเสนอแนะ	๙๔
บรรณานุกรม	๙๕
บุคลานุกรม	๑๐๑
กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	๑๐๕
ภาคผนวก ก แบบบันทึกข้อมูลรายการมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม	๑๓๗
ภาคผนวก ข ใบแสดงความยินยอมของชุมชน	๑๓๘

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
๑ บ้านสวนจันทร์ เป็นสถานที่เกิดของสมเด็จเจ้าพระโคค หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลวง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๒
๒ สุสานที่ฝังรกรสมเด็จเจ้าพระโคค สำนักสงฆ์ตันเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๒
๓ รูปปั้นนายหยกบันนางจันทร์ บิดาและมารดาของสมเด็จเจ้าพระโคค ภายในที่พักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๔
๔ ที่พักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๔
๕ พระศรีรัตนมหาธาตุ วัดราชประดิษฐฐานหรือวัดพะโคค หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๕
๖ หนังสือบุດหารเรื่องตำนานหลวงพ่อทวด เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพฯ (ที่มา : ทรงวิทย์ แก้วศรี.ประวัติหลวงพ่อทวดในหลวงปู่ทวด : ประวัติและวัตถุมงคล ออมรินทร์ พรินติ้งแอนด์ พับลิชซิ่ง จำกัด (มหาชน).๒๕๓๗. หน้า ๒๖-๒๗.	๒๖
๗ ตำนานสมเด็จเจ้าพระโคค หรือหลวงพ่อทวดที่ปราภูในหนังสือบุด ต้นฉบับเก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรุงเทพฯ.	๒๗
๘ รูปปั้นนายหยกบันนางจันทร์ บิดาและมารดาของสมเด็จเจ้าพระโคค ภายในสำนักสงฆ์ตันเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๘
๙ รูปปั้นพญาคายแก้ว สำนักสงฆ์ตันเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๙
๑๐ รูปจำลองพญาคายดวงแก้วให้สมเด็จเจ้าพระโคค เมื่อยังเป็นทารก ที่สำนักสงฆ์นาเปล หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๒๙
๑๑ จิตกรรมผ่านนั้นตำนานหลวงพ่อทวด ตอน นายหยกบันนางจันทร์ อาศัยอยู่ที่บ้านสวนจันทร์ทางทิศใต้ของตันเลียบเขียนไว้ภายใต้วิหารสำนักสงฆ์ตันเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลวง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๓๕

	ภาพประกอบที่	หน้า
๑๒	วิหารหลวงพ่อทวดที่หน้าตันเลียบ สำนักสงฆ์ตันเลียบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร	๔๙
๑๓	ตันเลียบสถานที่ฝังรกรสมเด็จเจ้าพระโคคห์หรือหลวงพ่อทวด หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร	๔๙
๑๔	อุโบสถวัดดีหลง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร สถานที่บรรพชาของสมเด็จเจ้าพระโคคห์	๕๐
๑๕	สูปเก็บอธิษฐานการจวง อดีตเจ้าอาวาสวัดดีหลง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร	๕๐
๑๖	พระเครื่องสมเด็จเจ้าพระโคคห์ รุ่นแรก พ.ศ.๒๕๐๔ ของวัดดีหลง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลง อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร	๕๔
๑๗	พระเครื่องสมเด็จเจ้าพระโคคห์ รุ่นแรก พ.ศ.๒๕๐๖ ของวัดพระโคคห์ หมู่ ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสกลนคร (ที่มา : ชัยนฤทธิ์ พันธุ์ทอง.ประวัติและวัตถุมงคล หลวงพ่อทวด. บริษัท คอมมาร์ตี้เซ็นเตอร์พรินท์ จำกัด. ๒๕๔๕. หน้า๔๗)	๕๔
๑๘	เจดีย์พระมหาธาตุวัดซ้างให้ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๕๕
๑๙	สูปเก็บอธิษฐานของหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด วัดราชภูรณะ (วัดซ้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๕๕
๒๐	วิหารหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดภายใน วัดราชภูรณะ (วัดซ้างให้) อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๖๐
๒๑	รูปหล่อหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดภายในวิหาร วัดราชภูรณะ (วัดซ้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลควนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๖๐
๒๒	สถานที่ปักกลดสมเด็จเจ้าพระโคคห์วัดพทธรสีมา หมู่ที่ ๗ ตำบลท่าซ้อม อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๔
๒๓	วิหารหลวงพ่อทวด สถานที่ปักกลดของสมเด็จเจ้าพระโคคห์ บ้านบ่อสวน หมู่ที่ ๘ ตำบลทัวเขา อำเภอสิงหนคร จังหวัดสกลนคร	๖๔
๒๔	วัดหัวลำภู สถานที่ปักกลดของสมเด็จเจ้าพระโคคห์ หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๔
๒๕	รูปหล่อหลวงพ่อทวดภายในวิหารวัดหัวลำภู หมู่ที่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช	๖๔

	ภาพประกอบที่	หน้า
๒๖	พระเครื่องหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด รุ่นแรก พ.ศ. ๒๔๙๗ ของวัดช้างให้ อำเภอคอนโนร์ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี (ที่มา : ชัยนฤทธิ์ พันธุ์ทอง. ประวัติและวัตถุมงคล หลวงพ่อทวด บริษัท คอมม่า ดีไซน์ แอนด์พรินท์ จำกัด. ๒๕๔๕. หน้า ๑๐)	๗๐
๒๗	คลองท่าแพใหญ่ผ่านวัดท่าแพ สถานที่อุปสมบทของหลวงพ่อทวด ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๗
๒๘	วิหารหลวงพ่อทวดวิมคลองท่าแพ วัดท่าแพ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๔
๒๙	รูปหล่อหลวงพ่อทวดองค์ใหญ่วัดดีหลง หมู่ที่ ๒ ตำบลดีหลง อำเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา	๙๐
๓๐	หลวงพ่อทวดองค์ใหญ่ภายในวิหาร สำนักสงฆ์ตันเลี่ยบ หมู่ที่ ๑ ตำบลดีหลงอำเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา	๙๐
๓๑	รูปหล่อหลวงพ่อทวด ภายในสวนประวัติศาสตร์ พลเอกเปรม- ติณสูลานนท์ สงขลา	๙๑
๓๒	รูปปั้นหลวงพ่อทวด ศาลเจ้าเทพนาจหาดใหญ่ ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา	๙๑
๓๓-๔๒	การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดราชประดิษฐ์ (วัดพะโคง) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๑๕
๔๓-๕๒	การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๒๔
๕๓-๖๒	การประชุมเวทีการมีส่วนร่วมของชุมชนวัดราชภูรณะ(วัดช้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลคอนโนร์ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๓๒
๖๓	หลวงพ่อทวดหล่อด้วยโลหะภายในวิหาร วัดราชประดิษฐ์ (วัดพะโคง) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา	๑๔๕
๖๔	รูปหลวงพ่อทวดภายในกุฎีเจ้าอาวาสวัดราชประดิษฐ์ (วัดพะโคง) หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหิงพระ จังหวัดสงขลา	๑๔๕

ภาพประกอบที่

หน้า

๖๕	รูปหล่อสมเด็จเจ้าพะโคะแบบรุดงค์ ประดิษฐานไว้ที่วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๑๔๖
๖๖	อุโบสถวัดราชประดิษฐานหรือวัดพะโคะ ตั้งอยู่บนเขาพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา เป็นวัดที่สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยา	๑๔๗
๖๗	ดวงแก้วที่ชาวบ้านเชื่อว่าพญาคายໄว้ให้สมเด็จเจ้าพะโคะ ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่วัดราชประดิษฐานหรือ วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา	๑๔๗
๖๘	พิธีบวงสรวงสมเด็จเจ้าพะโคะ วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๔๗
๖๙	นายดำรง เจริญกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาประกอบพิธีบวงสรวงสมเด็จเจ้าพะโคะ วัดพะโคะ หมู่ที่ ๖ ตำบลชุมพล อำเภอสหทิพพระ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๔๘
๗๐	ซุ้มประตูวัดราษฎรบูรณะ (วัดช้างใหญ่) ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๑๔๘
๗๑	การประกอบพิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดวัดราชบูรณะ (วัดช้างใหญ่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๘	๑๕๔
๗๒	วิหารหลวงพ่อทวดวัดช้างใหญ่ในพิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดวัดราชบูรณะ (วัดช้างใหญ่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี	๑๕๕
๗๓	พิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดและอตีตเจ้าอาวาสวัดราชบูรณะ (วัดช้างใหญ่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๕๕
๗๔	น้ำสรงพระราชนาjakพะบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดและอตีตเจ้าอาวาสวัดราชบูรณะ (วัดช้างใหญ่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๕๖
๗๕	พิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดและอตีตเจ้าอาวาสวัดราชบูรณะ (วัดช้างใหญ่) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุณโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘	๑๕๖

ภาคประกอบที่	หน้า
๗๖	พิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวด อาจารย์ทิม ประจำปี ๒๕๕๘ ณ วัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ๑๕๗
๗๗	พิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวด อาจารย์ทิม ประจำปี ๒๕๕๘ ณ วัดราษฎร์บูรณะ หรือวัดช้างให้ ตำบลคุนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ๑๕๘
๗๘	รูปหล่อหลวงพ่อทวดนั่งบนหลังช้างภายในวิหารวัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๑๕๙
๗๙	วิหารหลวงพ่อทวดวัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) หมู่ที่ ๒ ตำบลคุนโนรี อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๑๕๙
๘๐	วิหารสามทวด วัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๑๕๙
๘๑	รูปหล่อหลวงพ่อทวดสิทธิชัย หลวงพ่อทวดช้างให้และหลวงพ่อทวดมานภายในวิหารสามทวด วัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๑๕๙
๘๒	อุโบสถวัดทรายขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลทรายขาว อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ๑๖๐
๘๓	รูปหล่อหลวงพ่อทวดวัดตานีนรสมโตร อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๑๖๐
๘๔	สุสานตาขุนลักษณ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๖๕
๘๕	ป้ายหินหน้าหลุ่มศพตาขุนลักษณ์ หมู่ที่ ๔ ตำบลมะม่วงสองต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๖๕
๘๖	รูปจำลองตาขุนลักษณ์ ภายในศาลพระเสื้อเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๖๖
๘๗	รูปหล่อหลวงพ่อทวดวัดเสมอเมือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๖๖
๘๘	อุโบสถวัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๖๗

สภาพประกอบที่		หน้า
๙๙	ภาพการเก็บข้อมูลวัดท่าแพ หมู่ที่ ๑ ตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๖๗
๙๐	สถานที่ลงเรือสำเภาของหลวงพ่อทวด วัดคงคาเลี้ยบ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าซัก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๗๓
๙๑	หลวงพ่อทวดภายในวิหารวัดคงคาเลี้ยบ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าซัก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๗๓
๙๒	ศาลาหลวงพ่อทวดบ้านหนองโภภู หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนาดนา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๗๔
๙๓	สถานที่ปักกลดสมเด็จเจ้าพะโคะ บ้านหนองโภภู หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนาดนา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๗๔
๙๔	เครื่องปั้นดินเผาสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชุดพบที่เนินดินสถานที่ปักกลด สมเด็จเจ้าพะโคะ บ้านหนองโภภู หมู่ที่ ๑๐ ตำบลขนาดนา อำเภอ ปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สมัยก่อนประวัติศาสตร์	๑๗๔
๙๕	เกาบน้ำยันอก หมู่ที่ ๒ ตำบลท้องเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๘๔
๙๖	บ่อน้ำร้อยเท้าหลวงพ่อทวด เกาบน้ำยันอก หมู่ที่ ๖ ตำบลท้องเนียน อำเภอชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๘๔
๙๗	รูปปั้นหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลือดและสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)วัดวารีบรรพตหรือวัดบางนอน หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	๑๘๘
๙๘	รูปปั้นหลวงพ่อทวด วัดวารีบรรพตหรือวัดบางนอน หมู่ที่ ๑ ตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	๑๘๘

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
๑ แสดงเส้นทางและมรณะสถานหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด จากกัวลาเกอร์นาริงค์ รัฐ perse ประเทศไทย ถึงวัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี	๓๕
๒ แสดงสถานที่เกี่ยวกับสมเด็จเจ้าพะโคะหรือหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีด	๗๙
๓ แสดงการแพร่กระจายของตำนานหลงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจีดในภาคใต้ ของประเทศไทย	๘๙